

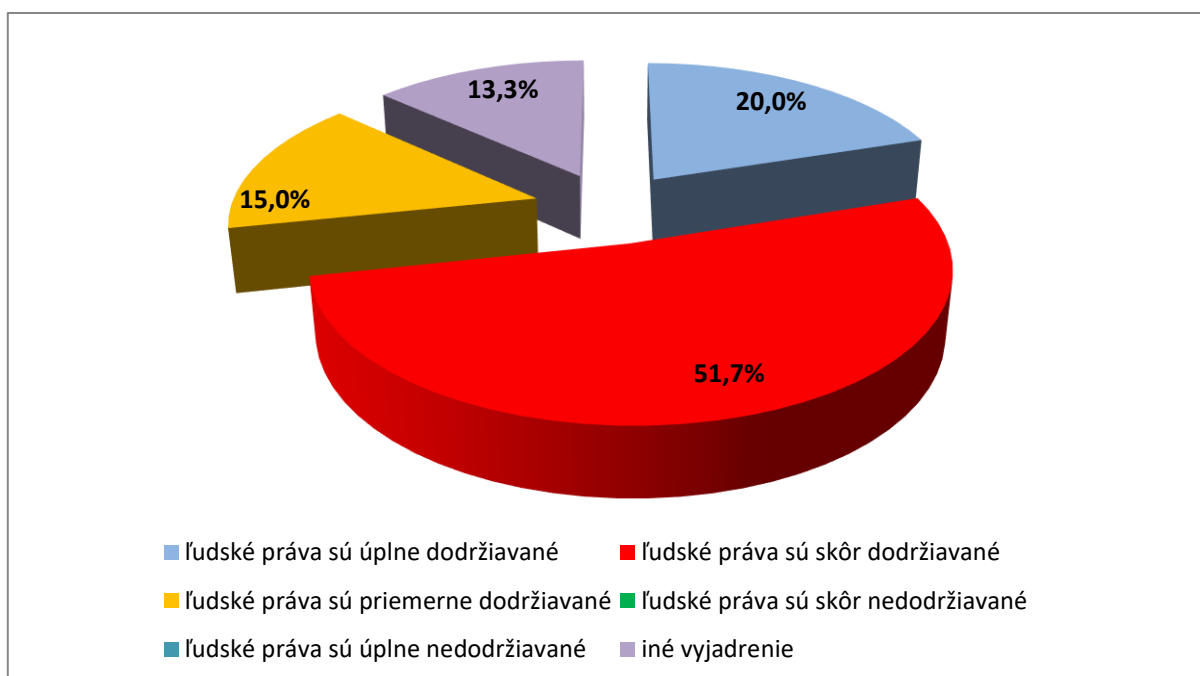
Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole v školskom roku 2025/2026

Ľudské práva definuje Všeobecná deklarácia ľudských práv ako základné práva a slobody, ktoré patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť. K ďalším dokumentom upravujúcim špecifické oblasti ochrany ľudských práv patrí antidiskriminačný zákon a Dohovor o právach dieťaťa, na ktorého dodržiavanie sa odvoláva aj Školský poriadok Súkromnej školy umeleckého priemyslu v Žiline.

Od 07. 11. 2024 do 16. 11. 2025 mali žiaci 1., 2. a 3. ročníka možnosť vyjadriť svoj názor na dodržiavanie ľudských práv v strednej škole prostredníctvom anonymného online dotazníka. Pedagogického prieskumu, ktorý sme realizovali po desiatykrát, sa zúčastnilo 60 žiakov, t.j. 33,3 %.

Žiaci hodnotia stav a úroveň dodržiavania ľudských práv v strednej škole pozitívne – 12 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú úplne dodržiavané (20 %), 31 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú skôr dodržiavané (51,7 %), 9 žiakov prezentovalo, že ľudské práva sú priemerne dodržiavané (15 %), iné vyjadrenie poskytlo 8 žiakov (13,3 %).

Dodržiavanie ľudských práv v triedach 1., 2. a 3. ročníka v školskom roku 2025/2026

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole“, november 2025.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) 58,3 % žiakov sa nestretlo s porušovaním ľudských práv v strednej škole, 11,7 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv a 30 % žiakov sa nevyjadrilo, či sa stretlo alebo nestrelo s porušovaním ľudských práv v strednej škole;

b) najčastejší typ porušovania ľudských práv v strednej škole predstavuje neobjektívne hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (20 %), čo je pokles o 7 % oproti výsledkom zo školského roka 2024/2025, šikanovanie a kyberšikanovanie (15 %), diskriminácia (11,7 %), popieranie práva na vlastný názor (10 %), ponuka a predaj nelegálnych látok (1,7 %), **negatívne vyjadrenie k porušovaniu ľudských práv uviedlo 41,6 % žiakov**;

c) v prípade porušenia ľudských práv v strednej škole by sa žiaci obrátili na triedneho učiteľa (43,3 %), čo je nárast o 14,2 % oproti výsledkom zo školského roka 2024/2025, na rodičov (20 %), spolužiakov (18,3 %), kamarátov z mimoškolského prostredia (8,4 %), školskú psychologičku (6,7 %) a výchovného poradcu (3,3 %);

d) pri riešení nedodržavania ľudských práv v strednej škole uplatňujú učitelia najčastejšie riešenie problému diskusiou (83,3 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami za posledných sedem školských rokov, 10 % žiakov sa vyjadrilo, že vyučujúci ignorujú riešenie problémov žiakov a 6,7 % žiakov uviedlo iné vyjadrenie ku riešeniu problémov porušovania ľudských práv v školskom prostredí;

e) najrozšírenejší zdroj informácií o ľudských právach predstavuje školské prostredie (51,7 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami zo školského roka 2024/2025, rozhlas a televízia (16,7 %), rodinné prostredie (16,7 %), rovesníci (6,7 %), noviny a časopisy (5 %), iné vyjadrenie poskytlo 3,2 % žiakov;

f) 93,3 % žiakov vedelo vymenovať aspoň dve ľudské práva, vo výpovediach najčastejšie rezonovali právo na život, právo na slobodu prejavu, právo na vlastný názor, právo na vzdelanie, právo zhromažďovania, právo na slobodu vierovyznania a pod.;

g) žiakov 1., 2. a 3. ročníka najčastejšie trápia uvedené problémy – učenie (35 %), zdravotný stav svojich blízkych a vlastné zdravie (23,3 %), sociálne vzťahy so spolužiakmi (11,7 %), sociálne vzťahy s učiteľmi (8,3 %), sociálne vzťahy s rodičmi (3,3 %), 18,4 % žiakov uviedlo iné problémy alebo sa nevyjadrilo;

h) 53,3 % žiakov pozná dokument Dohovor o právach dieťaťa, čo je nárast o 9,6 % oproti vyjadreniam zo školského roka 2024/2026, **83,3 % žiakov pozná telefónnu linku – Linka detskej istoty (116 111)**;

i) 86,7 % žiakov vymenovalo aspoň jeden príklad pozitívnej zmeny v uplatňovaní ľudských práv v strednej škole, ktorý evidujú za posledný školský rok, napr. otvorená komunikácia s učiteľmi, diskusie o dodržiavaní ľudských práv, vytvorenie bezpečného, rešpektujúceho a podporného prostredia, činnosť školského podporného tímu, preventívne aktivity v oblasti poradenstva a prevencie, pozitívna sociálna klíma v škole a pod.

Vedenie školy prijme na základe uvedených zistení primerané opatrenia ku zlepšeniu stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole v nasledujúcom období.

PaedDr. Peter Majer, MBA